

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Modernizacja oferty kształcenia zawodowego
w powiązaniu z potrzebami lokalnego
i regionalnego rynku pracy**

Warsztaty dla Wnioskodawców z zakresu projektów
innowacyjnych, Lublin 19 – 20 września 2011 r.

I
Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Główne wyzwanie

- ▶ Poprawa jakości kształcenia zawodowego, w szczególności w zakresie kształcenia praktycznego
- ▶ Ścisłe powiązanie kształcenia teoretycznego z praktyką i potrzebami rynku pracy
- ▶ Nieustanne zmiany związane z wykonywaniem zawodu i wymaganiami rynku pracy
- ▶ Szybki wzrost gospodarczy połączony z rozwojem technologicznym
- ▶ Wymogi międzynarodowej konkurencji i globalnej gospodarki

▶ 2
Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Główne wyzwania a kontekst europejski

Szkoła zawodowa, jako szkoła pozytywnego wyboru, innowacyjnej wiedzy, umiejętności i kompetencji

Strategia lizbońska	Life Long Learning	Europejskie Ramy Kwalifikacji	Kompetencje kluczowe	Wzajemne uznawanie kwalifikacji
---------------------	--------------------	-------------------------------	----------------------	---------------------------------

▶ 3
Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Bilans Kapitału Ludzkiego (PARP 2011)

- ▶ Wybór kształcenia
 - ▶ LO, technikum, szkoła zawodowa
- ▶ Spada bezwzględna liczba uczniów szkół zawodowych, odsetek utrzymuje się na tym samym poziomie
- ▶ Mężczyźni częściej kształcą się w szkołach zawodowych niż kobiety
- ▶ Istnieje spore zróżnicowanie międzyregionalne
- ▶ Niewłaściwa alokacja kapitału ludzkiego?
 - ▶ 82% kobiet i 77% mężczyzn ZSZ deklaruje dalszą edukację (głównie w technikum, ale też studia zaoczne i LO)
 - ▶ 66% uczniów techników wybiera się na studia

▶ 4 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Marcin Dygoń

Bilans Kapitału Ludzkiego (PARP 2011)

- ▶ Uczniowie są zadowoleni ze swoich kompetencji
 - ▶ Tylko (albo **AŻ**) 1/3 uczniów widzi potrzebę dokończenia przed pójściem do pracy
 - ▶ W tym najmniej uczniowie LO
 - ▶ Ważnym kierunkiem dokończenia są kompetencje językowe
- ▶ Zajęcia pozalekcyjne
 - ▶ 50% korzysta z zajęć pozalekcyjnych
 - ▶ 19% uczniów ZSZ
 - ▶ Rodzaje zajęć
 - ▶ Korepetycje (głównie kobiety)
 - ▶ Zajęcia językowe (głównie kobiety)
 - ▶ Zajęcia rozwijające zainteresowania (głównie mężczyźni)

▶ 5 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Marcin Dygoń

Bilans Kapitału Ludzkiego (PARP 2011)

- ▶ Doświadczenia zawodowe
 - ▶ Ponad połowa uczniów realizowała w ostatnim roku jakąś formę pracy zarobkowej
 - ▶ Blisko 3/4 uczniów ZSZ podejmowało pracę zarobkową
 - ▶ 56% uczniów szkół pracowało w zawodzie zgodnym z profilem kształcenia

▶ 6 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Marcin Dygoń

Zespół opiniodawczo-doradczy do spraw kształcenia zawodowego MEN - 2008

- ▶ modernizacja klasyfikacji zawodów szkolnych i wyodrębnienia kwalifikacji w zawodach,
- ▶ budowanie systemu doradztwa zawodowe w systemie oświaty,
- ▶ usprawnienie systemu egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w uzyskanych w trybie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.
- ▶ dostosowanie struktury i organizacji szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy .
- ▶ uaktualnienie i uelastycznienie oferty programowej i obudowy programowców kształcenia zawodowego.
- ▶ tworzenie przyjaznych warunków do kształcenia młodocianych pracowników i osób o specjalnych potrzebach.

▶ 7 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Zespół opiniodawczo-doradczy do spraw kształcenia zawodowego MEN - 2008

- ▶ zapewnienie dopływu profesjonalnych kadr nauczycieli i specjalistów do szkolnictwa zawodowego w powiązaniu z systemem kształcenia, doksztalcania i doskonalenia nauczycieli.
- ▶ rozwoju edukacji na odległość w kształceniu zawodowym.
- ▶ wdrożenia skutecznych mechanizmów zachęcające pracodawców do włączania się w proces planowania, realizacji i walidacji kwalifikacji zawodowych.
- ▶ uelastycznienia zasad finansowania kształcenia zawodowego.
- ▶ promocji kształcenia zawodowego i ustawicznego.

▶ 8 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Programy nauczania

- ▶ Koncepcja kształcenia modułowego
 - ▶ Zmieniające się wymagania odnośnie zawodów
 - ▶ Poszukiwanie efektywniejszych sposobów kształcenia
 - ▶ Wymóg elastycznego dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
 - ▶ 2002 - Zarzys metodologii konstruowania modułowego programu nauczania dla zawodu – KOWEŻIU
 - ▶ SPO RZL – projekt „Przygotowanie innowacyjnych programów nauczania do kształcenia zawodowego”

▶ 9 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Programy nauczania

- ▶ „Przygotowanie innowacyjnych programów nauczania do kształcenia zawodowego”
 - ▶ Zakładano opracowanie programów modułowych dla 131 zawodów i opracowanie ok. 3 500 pakietów edukacyjnych (poradnik dla ucznia i poradnik dla nauczyciela)
- ▶ Rok szkolny 2009/2010
 - ▶ 384 propozycje programów nauczania dla zawodów
 - ▶ W tym 157 programów o strukturze modułowej

▶ 10 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Programy modułowe - zalety

- ▶ możliwość szybkiego przystosowania szkolnych systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy w zakresie zapotrzebowania na nowe kwalifikacje zawodowe wynikające z rozwoju techniki, technologii i organizacji pracy,
- ▶ integracja kształcenia praktycznego i teoretycznego, a tym samym większe uprządkowanie kształcenia zawodowego i zbliżenie procesu kształcenia do procesu pracy w wyniku organizacji uczenia się poprzez wykonywanie zadań zawodowych,
- ▶ wymóg zapewnienia odpowiedniego standardu wyposażenia pracowni dydaktycznych, jako warunek uruchomienia kształcenia (dotyczy również kształcenia z zastosowaniem programów nauczania o strukturze przedmiotowej),
- ▶ organizacja aktywnego uczenia się w toku indukcyjnym „od procesu wykonywania zadania zawodowego do struktury teoretycznej (zasady, prawa, procedury postępowania)”,
- ▶ osiągnięcie kwalifikacji ułatwiających transfer umiejętności, w tym uczenie: uczenia się, pracy samodzielnej, podejmowania decyzji, kreatywności, odpowiedzialności,
- ▶ osiągnięcie wyższych poziomów efektywności kształcenia zawodowego.

▶ 11 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Wdrażanie kształcenia modułowego do praktyki edukacyjnej

Sfera regulacji

- Zmiany w przepisach prawa oświatowego dotyczących kategorii „nauczyciel kształcenia zawodowego”

Sfera instytucji

- Zmiany funkcji i zadań centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego we wdrażaniu kształcenia modułowego

Sfera zasobów ludzkich

- Zatrudniania specjalistów – pracowników przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych

▶ 12 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Programy modułowe – 5 komponentów procesu kształcenia

- ▶ program nauczania podzielony jest na niezależne, odpowiednio zbudowane i skorelowane jednostki nauczania i uczenia się;
- ▶ jest możliwe, aby uczniowie zaczęli edukację z różnych poziomów wstępnych, tj. dostępne są różne ścieżki uczenia się, dostosowane do różnych poziomów wcześniej zdobytej wiedzy, predyspozycji indywidualnych i potrzeb;
- ▶ nauczyciele projektują i realizują zajęcia edukacyjne na różne sposoby doprowadzając uczących się do uzyskania oczekiwanych rezultatów;
- ▶ materiały dydaktyczne odgrywają ważniejszą rolę w nauczaniu i uczeniu się, bowiem umożliwiają sprawdzanie postępów i wyników kształcenia oraz pozyskiwanie „wyselekcjonowanej wiedzy” niezbędnej do kształtowania umiejętności;
- ▶ występuje efektywna struktura organizacyjna, która gwarantuje realizację warunków określonych w punktach 1÷4.

▶ 13 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty

- ▶ opracowanie systemu rozwoju i promocji umiejętności zawodowych (projekt systemowy);
- ▶ modernizacja systemu egzaminów zawodowych (projekt systemowy);
- ▶ uruchomienie nowego typu studiów podyplomowych dla osób przygotowujących się do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych (projekt konkursowy);
- ▶ opracowanie i pilotażowe wdrożenie programów doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu (projekt konkursowy);
- ▶ opracowanie narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych wspomagających proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów (projekt konkursowy).

▶ 14 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty

- ▶ opracowanie i wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji i Krajowego Systemu Kwalifikacji (projekt systemowy);
- ▶ modernizację podstaw programowych kształcenia zawodowego pod kątem wymogów rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy (projekt systemowy);
- ▶ opracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu doradztwa zawodowego w Polsce wraz z budową systemu informacji edukacyjno-zawodowej (projekt systemowy);
- ▶ zapewnienie systemu wsparcia szkół i placówek oświatowych wdrażających modułowe programy kształcenia zawodowego (projekt systemowy);
- ▶ opracowanie modelu systemu wdrażania i upowszechniania kształcenia na odległość w uczeniu się przez całe życie (projekt systemowy).

▶ 15 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

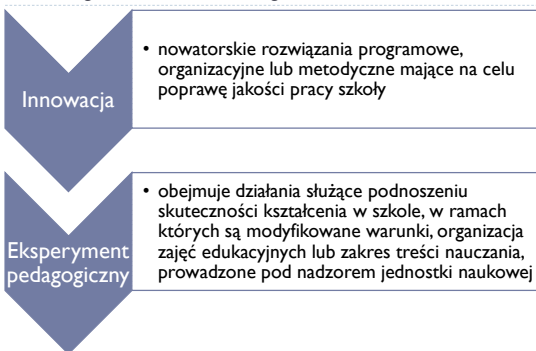
Możliwe obszary innowacji

- ▶ Łączenie kształcenia ogólnego z zawodowym
- ▶ Systemy podnoszenia kwalifikacji
- ▶ Współpraca z przedsiębiorstwami w zakresie kształtowania oferty edukacyjnej
- ▶ Organizacja praktyk zawodowych
- ▶ Uzyskiwanie dodatkowych uprawnień zawodowych
- ▶ Standardy nauczania łączące poziomy kwalifikacji zdobywane w kształceniu formalnym, nieformalnym i pozaformalnym (w tym również systemy certyfikacji kwalifikacji)

▶ 16

Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Może jeszcze definicje

▶ 17

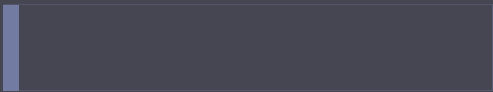
Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

Możliwe grupy docelowe

- ▶ Dyrektorzy szkół zawodowych i placówek oświatowych (CKU, CKP, ODDZ)
- ▶ Kierownicy kształcenia praktycznego.
- ▶ Nauczyciele odpowiedzialni za kształcenie zawodowe.
- ▶ Nauczyciele konsultanci oraz doradcy metodyczni.
- ▶ Pracownicy organów prowadzących (JST).
- ▶ Pracownicy nadzoru pedagogicznego (KO).
- ▶ Pracodawcy i organizacje pracodawców.
- ▶ Stowarzyszenia zawodowe i branżowe.
- ▶ Organizatorzy kształcenia i szkolenia zawodowego.
- ▶ Uczniowie i słuchacze szkół i placówek kształcenia zawodowego.
- ▶ Osoby o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

▶ 18

Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego ©Marcin Dygoń

W prezentacji wykorzystano zapisy ekspertyzy MRR
opracowanej przez dra Krzysztofa Symeli

19 Szkolenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Marcin Dygoń
Europejskiego Funduszu Społecznego
